

Melleruds kommun

Tjänstepersonsförslag till

Budget 2021 och plan 2022 - 2023

Innehåll

Tidsplan.....	1
Förutsättningar	1
Förutsättningar – omvärld.....	2
Resonemang - Förslag	5
Driftsbudget.....	8
Vision, Nämndplan, Verksamhetsplan	9
Investeringsbudget.....	9
Förslag till beslut	11
Gemensam verksamhet	13
Socialförvaltningen	14
Samhällsbyggnadsförvaltningen	16
Kultur och utbildningsförvaltningen.....	17

Tidsplan

Kun beslutar om förslag budgettram	2020-05-11
Ks beslutar om förslag till budgettram	2020-05-13
BN beslutar om förslag till budgettram	2020-04-22
Sn beslutar om förslag budgettram	2020-04-20
MBL § 19	2020-03-30
MBL § 11	2020-06-02 §11, kl ??
Ksau fattar förslag till beslut	2020-06-09 omedelbar justering
Ks fattar förslag till beslut	2020-06-10
Kf fattar beslut om budgettramar 2021	2020-06-24

Förutsättningar

Befolkning

Det finns tre områden demografiska data som är väsentliga vid beräkning av budgetförutsättningarna. Dels är det antalet unga i för-, grundskola och gymnasium, dels är det antalet äldre vilket påverkar omsorgsbehovet och dels är det totala antalet invånare som ligger till grund för statsbidrag och skatteintäkter.

Kommunens befolkningskurva har vänt nedåt, uppgången från 2014-17 med en topp på 9 380 invånare ligger idag på 9 248. Befolkningen har blivit yngre, fram till 2013 låg antalet födda runt 80-85, för att de senaste åren ligger runt 100 med en topp 2017 på 118 även denna utveckling har brutits, 2019 föddes endast 76 barn.

För beräkning av skatt och bidrag har beräkningarna utgått ifrån en befolkning på 9 210 invånare den 1 november 2020. Det finns en osäkerhet i bedömningen av antalet invånare, in- och utflyttande motsvarar ca 10% av befolkningen, 5% ut och 5% in.

Antalet invånare och vilka invånare en kommun har stor påverkan på intäkter och kostnader. Möjlighet att styra/påverka denna utveckling borde vara en mycket prioriterad uppgift. Den avsmånade aktiviteten att undersöka vilka och varför de flyttar från Mellerud respektive till Mellerud, behöver återupptas.

Skatter och bidrag

För beräkningen har använts senaste skatteunderlagsprognos från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) (feb 2020). En oförändrad skattesats jämfört med 2020. Riksdagens partier har i olika konstellationer uttalat att kommunsektorns statsbidrag ska öka, redan under 2020. Inget av dessa belopp är medräknade i underlaget. Formellt beslut kan väntas efter regeringens vårbudget i april.

Räntor

Räntesats på kommunens befintliga krediter har använts 1,3 %. Beräkningen är gjord utifrån en nyupplåning på 120 mnkr under 2020 och ytterligare 20 mnkr under 2021, på nyupptagna krediter beräknas räntan till 1,5%. Trots en hög nyupplåning så minskar kommunens räntekostnader pga. upptagna swapar. En allt större del av räntekostnaderna finansieras genom affärsverksamhetens taxor. I slutet av planperioden beräknas affärsverksamheten andel av låneskulden överstiga 50%.

Övrigt

Bidraget i den mellankommunala utjämningen för LSS utgår från senaste prognos vilken ger oförändrat utjämningsbidrag jämfört med 2020.

Affärsverksamheten

Affärsverksamheterna VA, renhållning och fjärrvärme förutsätts hålla 100 % avgiftsfinansiering. För denna del av kommunens verksamhet görs ingen schablonmässig uppräknig.

Intäkter

Verksamheternas intäkter har inte schablonuppräknats, de flesta taxor har någon form av max. De specialdestinerade statsbidragen kan inte påverkas. Övriga taxor är små och påverkar finansieringsförutsättningarna marginellt. Varje nämnd/förvaltning bedömer själva hur de ska hantera konsekvenserna av riktade statsbidrag, vad händer när bidraget upphör.

Personalkostnader

I underlaget har använts en personalkostnad uppräknad med 2,0 % jämfört med budget 2020. Personalkostnadsuppräknigen fördelas schablonmässigt och ska inkludera en anpassning av personalbudgeten

till faktiskt antal anställda. Det uppräknade underlaget föreslås fördelas schablonmässigt till nämnderna med 1,5 % för justeringar inom förvaltningen och att 0,5 % av utrymmet fördelas av personalutskottet för riktade åtgärder.

Löpande kostnader

I löpande kostnader inbegrips köp av varor och tjänster. Inflationen ökar och uppgår f.n. till 1,9 %. I uppräkningsunderlaget har en schablonuppräkning på 0 % använts för "löpande kostnader" för att kompensera för inflation, det innebär att eventuell inflation måste mötas av en kostnadssänkning. Kostnader för köp av huvudverksamhet kto 4630 räknas upp med 2% då dessa kostnader är relaterade till lön. Kostnadsökningar därutöver ska inrymmas i tilldelad ram.

Finansiella mål i syfte att uppnå en god ekonomisk hushållning

- A. **Soliditeten ska inklusive ansvarsförbindelse vara oförändrad eller öka.** Soliditeten beräknas genom att ställa eget kapital minus ansvarsförbindelsen i förhållande till tillgångarna.
- B. **Låneskulden ska för den skattefinansierade verksamheten ej överstiga 30 tkr/inv.** Ökar antalet invånare så ökar återbetalningsförmågan och skulden kan öka, eller omvänt ($9\ 210\ inv. * 30 = 276\ mkr$)
- C. **Resultatet ska minst uppgå till 2 % av intäkterna från skatter och bidrag.** För att ge värdesäkring av eget kapital och möjliggöra viss egenfinansiering av investeringar samt amortering av lån.

Avstämning av förslag och kommunfullmäktiges finansiella mål

- A. Soliditeten
- B. Låneskulden för skattefinansierad verksamhet får maximalt uppgå till 276 mkr om det beräknade invånarantalet på 9 210 inv. blir verklighet. Vid ingången av budgetåret beräknas låneskulden för den skattefinansierade verksamheten vara 276,3 mnkr. Låneskulden beräknas öka med 5 mnkr som helt avser affärsverksamheten. En allt större del av låneskulden överflyttas från skattefinansierad verksamhet till taxefinansierad. Med föreslagen investeringsnivå bedöms målet uppnås trots minskat antal invånare.
- C. Resultatnivån beräknas uppnå resultatmålet för budgetåret 2021 och för planåren 2022 och 2023

Förutsättningar – omvärld

Världen

En åldrande befolkning är en global trend även om det finns stora skillnader i medellivslängd i olika delar av världen. Världens befolkning har åldrats som ett resultat av lägre födelseantal och dödsantal samt bättre hälsa och sjukvård. Enligt WHO kommer andelen av befolkningen i världen över 60 års ålder att öka dramatiskt. Corona-viruset ställer till en stor oro och osäkerhet i landet och i världen, de ekonomiska förutsättningarna förändras dramatiskt, handeln står still, företag stänger och varslar, anställda uppmanas att inte gå till jobbet. BNP och skattekraft förväntas att sjunka, detta förslag bygger på förutsättningar som var kända innan dagens stora turbulens.

Sverige

Sverige står inför en demografisk utmaning då andelen äldre i landet är hög. Vartannat barn som föds idag förväntas leva tills det blir 100 år. Det finns dock stora regionala skillnader i åldersstruktur inom landet. En stor andel av befolkningen i storstadsregionerna är i yrkesverksam ålder medan andelen äldre är stor på landsbygden. En stor del av landsbygden förlorar stora mängder unga vuxna då denna åldersgrupp ofta flyttar till storstadsregioner och/eller region-/universitetsorter.

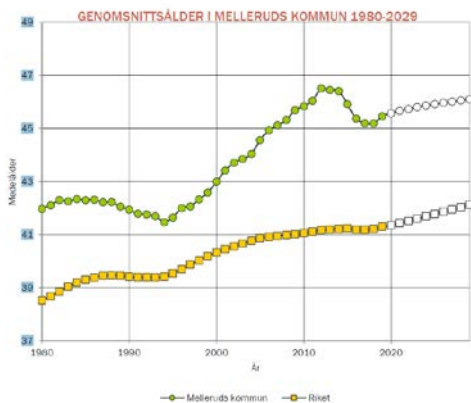
Mellerud

Mellerud har en hög grad äldre befolkning, ca 28 procent av invånarna är över 65 år, andelen är oförändrad under denna budget-planperiod, 2029 så beräknas antalet vara 30% både beroende på ökat antal i gruppen och en total minskning av antalet invånare.

För att finansiera den ökande efterfrågan på välfärdstjänster behövs fler förvärvsarbetande som betalar skatt. I Melleruds kommun har andelen i arbetsför ålder (20 - 64 år) minskat de senaste 40 åren. Minskningen av den arbetsföra befolkningen är allvarlig och sker parallellt med att efterfrågan på arbetskraft i närområdet, Göteborgsarbetsmarknadsregion, ökar. En ökad konkurrens om arbetskraften inom såväl privat som offentlig sektor förväntas.

Försörjningsbördan ökar när de som är sysselsatta behöver försörja fler individer. Detta ställer stora krav på prioritering av de offentliga resurserna och servicen till medborgarna kan komma att behöva förändras och omprioriteras.

De senaste årens stora invandring till Sverige och Mellerud har minskat. Den stora inströmningen har på kort tid ökat behovet av samhällsinsatser och kan bidra till ökad polarisering och segregation. Inflyttningen har medfört en växande andel med utländsk bakgrund i Melleruds kommun, vilket på olika sätt påverkar kommunens verksamheter.

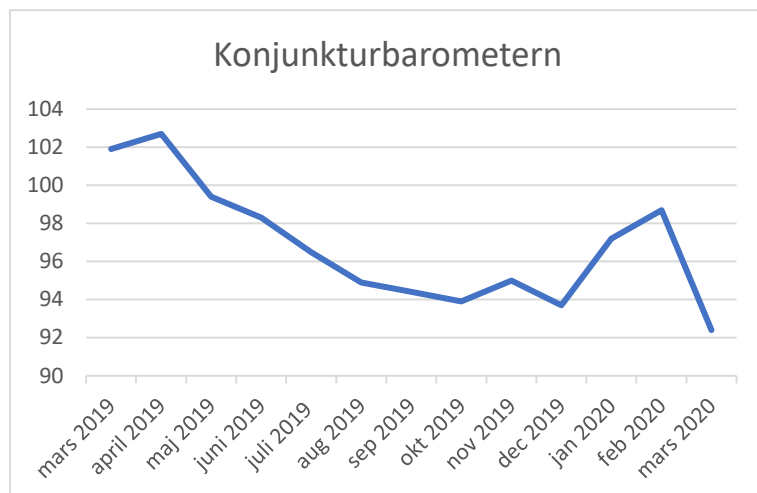
Antalet invånare i Mellerud har efter en kort period av befolkningsökning åter börjat sjunka. I december 2019 uppgår antalet till 9 310 invånare.

Antalet invånare är en viktig faktor vid beräkning av finansieringsförutsättningarna. I detta underlag har vi utgått från att antalet invånare den 1 november 2020 uppgår till 9 210 och minskar årligen med 100 under planperioden.

I det fall Mellerud har samma demografiska utveckling som övriga kommunsverige, innebär en minskning med 100 invånare en nettoförändring av inkomst- och kostnadsutjämnningen med -6,1 mnkr år 2021.

Befolkningsförändringen 2019 var fördelat på -50 invånare födelsenettet var -47 och flyttnettet var -3, justeringar 6.

Konjunkturen

Konjunkturbarometern är en rapport som sammanställer företagens och hushållens syn på ekonomin. Rapporten publiceras varje månad. Vidstående diagram är hämtat från konjunkturinstitutets mätningar i mars.

Den senaste mätpunkten, mars 2020, speglar bara delvis den senaste tidens dramatiska utveckling till följd coronabrottet. En klar majoritet av företagen besvarade enkäten innan krisens omfattning blivit känd (läs mer här). Om fler istället hade svarat närmare slutet

av insamlingsperioden skulle resultaten sannolikt varit ännu mer negativa. I viss utsträckning gäller detta även för hushållen, men där var svarsfördelningen mer jämnt fördelad över insamlingsperioden, vilket gör att dessa svar i något högre grad fångar de senaste veckornas starkt negativa utveckling. Trots svarsfördelningen och krisens snabba förlopp märks ändå en tydlig nedgång i Barometerindikatorn den senaste månaden. Totalt sett sjönk den med drygt sex enheter till 92,4 i mars vilket indikerar ett svagt stämningssläge. Störst var nedgången för tjänstesektorn och hushållen. Det som framför allt förklarar nedgången i tjänstesektorn är svagare förväntningar på kommande månaders efterfrågan. Även anställningsplanerna framöver visar på en kraftig försvagning

När Konjunkturinstitutet publicerar nästa barometer, den 29 april, lär genomslaget av coronakrisen bli ännu tydligare.

Källa: Ekonomifakta

Arbetslösheten i Mellerud

Arbetslösheten i kommun har ökat och 31/12 år 2019 var den på totalt 11,3%. Vilket ska jämföras med rikets 8,5% och Västra Götalandsregionens 9,8%. Arbetslösheten i kommunen har ökat men inte lika mycket som i regionen och riket.

Antal öppet arbetslösa och i program	2019	2018	2017	2016
Totalt antal arbetslösa (16 – 64 år)	474	426	461	522
därav ungdomar (18 – 24 år)	57	49	74	102
Nyanlända (16 – 64 år)	245	239	315	357

(Källa AF hemsida)

Deltagandet på Arbetsmarknadsenheten

Under 2019 har Arbetsmarknadsenheten haft 487 deltagare. Detta är en ökning med 1% jämfört mot 2018, detta beror mest på att fler nyanlända lämnar etableringsfasen och går in i Jobb och utvecklingsgarantin (denna ökning kommer även att ske under 2020). Huvuddelen av deltagarna har anvisats av Individ och familjeomsorgen och en mindre del av Arbetsförmedlingen.

I jämförelse med tidigare år har fler gått ut i arbete och studier. Detta är ett resultat av ökat samarbete mellan Arbetsmarknadsenheten och övriga aktörer såsom Individ och familjeomsorgen, därtill en fortsatt god arbetsmarknad. Den något vikande konjunkturen påverkar arbetsmarknaden vilken gör det än viktigare att arbeta med olika aktörer för att nå målen. Deltagarna som är aktuella hos Arbetsmarknadsenheten visar på ett ökat behov av insatser för att nå egen försörjning. Varvid en ökning av samarbeten med övriga myndigheter och enheter inom kommunen blir allt mer viktig.

Det aktuella läget med mängder av varsel, sjukfrånvaro mm kommer sannolikt att öka behovet av arbetsmarknadsåtgärder.

Oro

Det finns för närvarande en oro i omvärlden för stigande räntor, sprickande bubblor och därtill hotet om handelshinder i form av skyddstullar. I dagsläget har oron för coronaviruset fått börserna att sjunka kraftigt, företag stänger, resor minimeras. På vilket sätt detta påverkar skattekraftsutveckling och Melleruds kommuns ekonomi är för tidigt att ha en klar uppfattning om.

Det kan tyckas ligga långt från Mellerud, men med större låneskuld och kommunens stora beroende av bidrag från utjämningsystemen kommer även kommunens verksamhet att påverkas. En ökning av räntan med 1 procent ger behov av att minska andra kostnader med ca. 5 mnkr.

Covid-19

WHO har beslutat att det officiella namnet för sjukdomen som orsakas av det nya coronaviruset ska vara covid-19. Covid-19 står för coronavirus disease 2019. Covid-19 är en infektionssjukdom som orsakas av ett virus. Viruset upptäcktes i Kina i slutet av 2019. Eftersom det är en nyligen upptäckt sjukdom ökar kunskapen om den successivt. 11 mars 2020 beslutade WHO klassa covid-19 som pandemi.

Viruset sprider sig till människor i världen och i Sverige. Regeringen och Folkhälsomyndigheten har förordat och beslutat om ett antal inskränkningar för att hindra virusets utbredning. I skrivande stund finns begränsningar i antal vid allmänna sammankomster och offentliga tillställningar, näringslivet indikerar minskade intäkter inom branscher så som besöksnäring, sällanhandel, hotell och viss industri.

Befarande konsekvenser på grund av covid-19 är ökad arbetslöshet, ökad psykisk ohälsa, inställda eller flyttade evenemang, ökad belastning inom socialtjänsten, minskade intäkter och negativ påverkan på undervisningen och skolresultaten. Det är svårt i nuläget att överblicka effekterna av covid-19 samtidigt som det är viktigt att ta med denna faktor i planeringen.

Skattekraftsprognos

SKR:s kalkyl antar "normalkonjunktur" på lång sikt. Prognosen är att konjunkturen i Sverige mot slutet av 2020 när vad som kan benämnas "mild lågkonjunktur". BNP samt volymen arbetade timmar ligger då något under de jämviktsnivåer som uppskattas utgöra ett balanserat konjunkturläge (då varken hög- eller lågkonjunktur råder). Arbetslösheten antas då också överstiga jämviktsarbetslösheten (vilken vi uppskattar till cirka 7 procent). Perioden 2022–2023 utgör en kalkyl, till skillnad från perioden 2019–2020 som är konjunkturprognos. Samhällsekonomin förutsätts under kalkylperioden följa en beräknad trend, utan cyklisk variation. Då antas ett balanserat resursutnyttjande, vilket betyder att sysselsättning och arbetslöshet bestäms utifrån befolkningen samt en arbetsmarknad med "normalkonjunktur".

År 2021 utgör ett slags mellanår. SKR:s beräkning vilar på antagandet att lågkonjunkturen (från utgången av 2020) består också det efterföljande året. Detta grundar sig i bedömningen att en omedelbar återgång till "normalkonjunktur" inte alls är given, samt att vi ser en viss risk för att 2020 blir svagare än vad nuvarande prognos visar.

Att arbetsmarknaden 2021–2022 rör sig från "lågkonjunktur" till "normalkonjunktur", medför att antalet arbetade timmar 2022 ökar snabbare än den underliggande sysselsättningspotentialen. Vidare antas för kalkylåren en löneökningstakt som ligger högre än vad som har gällt sedan finanskrisen, men samtidigt klart lägre än vad som gällde före finanskrisen. Antagandet följer delvis av en återhämtning i produktivitetstillväxten i det svenska näringslivet som antas ske kommande år. Källa: SKR

Det kommer flera prognoser under året. I regeringens vårbudget den 19 april kommer vi att se om regeringen delar den bedömning som SKR gjort. SKR presenterar en ny skatteprognos i slutet av april. **OBS! ovanstående resonemang är sannolikt helt inaktuellt om en månad pga. oron för Corona-viruset**

Fastighetsavgift

Fastighetsavgiften och dess förändringar tilldelas fr.o.m. 2008 kommunerna. Inledningsvis så fick kommunerna dela på rikets intäkter från fastighetstaxeringen med samma belopp per invånare. Staten minskade sina statsbidrag till kommunerna med samma belopp, ett nollsummespel. För att kommunen ska kunna få ytterligare intäkter från fastighetsavgiften krävs att fastighetsvärdet ökar och/eller att fler bostäder uppförs. För kommuner där taxeringsvärderna är lägre än den som ger maxavgift har denna förändring varit positiv. (för den enskilde fastighetsägaren kan uppfattningen vara den motsatta). Staten betalar ut avgiften preliminärt och många kommuner har stora fordringar på staten, för Melleruds del är fordran 16,2 mnkr vid bokslut 2019, en ökning med 3,1 mnkr sedan föregående år.

Flyktingar

Det råder en stor osäkerhet om väldigt mycket kring den stora volymen flyktingar. F.n. sker en stor omflyttning av asylsökande, hur detta kommer att påverka förskola, skola och IFO är oklart. I budgetförslaget finns en minskad förskoleverksamhet. Under främst 2016 men även tidigare har statens bidrag överstigit kostnaden, det har inneburit att kommunen har fått möjlighet att göra en bokföringsmässig avsättning för kommande kostnader.

Uppkomna kostnader för flyktingverksamheten har finansierats med hjälp av denna avsättning. Det gäller t.ex. kostnader för integrationsverksamhet, extra kostnader för SFI, utökade lokaler för förskola och skola, försörjningsstöd men även Överförmyndarens kostnader för flyktingar. Avsättningen har fyllts på under åren med etableringsersättning mm. Denna hantering har kommunens sakkunniga revisorer haft återkommande synpunkter på, 2019 är det lagstadgat att bidrag ska intäktföras på det sätt som givaren avsett.

För budgetåret 2021 beräknas inte etableringsersättningen uppgå till något stort belopp, ca 5-6 mkr. Ersättningen föreslås fördelas till verksamheterna enligt tidigare fullmäktige beslut. 60% till skolan, 30% till AME och 10% till IFO.

Resonemang - Förslag

Inför budgetarbetet 2021 har kommunens nämnders presidier tillsammans med kommunchefens ledningsgrupp haft presidiedialog i enlighet med kommunens styrprinciper. Presidiedialogen gav kommunchefens ledningsgrupp följande förutsättningar för framtagning av tjänstemannaförslag till budget 2021.

Budgetår 2021	Direktiv
Oförändrad skatt	22:60
Inflationskompensation	1%
Kompensation "köp av tjänst"	1%
Löneökning	2%
Riktad lön	0,5%
Antal invånare	9 210
Snittränta	1,5%
Låneskuld 2021	396 mnkr

Inför 2021 och planåren finns flera stora osäkerheter som påverkar kommunens kostnader, dels är det pågående arbetet med att få "kontroll" på kostnadsutvecklingen inom IFO. Dels är det hur det nya äldreboendet påverkar kommunens kostnader för äldreomsorg. Omflyttning till de nya äldreomsorgsplatserna ger en unik möjlighet att se över gamla sanningar om hur man ger den bästa omsorgen.

En fråga som diskussionerna gång på gång återkommer till är vilka lokaler som är eller kan bli tillgängliga. En lokalutredning pågår för att klargöra behov och tillgång. Det gäller Bergs, Telaris, Karolinen, Älvan, Tekniska förvaltningen, Mellbo, Kommunhus, särskilda boenden, m.fl. Några delar kommer att få sin lösning i år andra får vänta till 2021 och senare.

Uppfyllande av direktiv

Tjänstemannaförslaget till budget 2021 uppfyller inte helt de direktiv som gavs vid presidiedialogen. Underlaget är framtaget med 1% högre kompensation för köp av huvudverksamhet, 1% lägre kompensation för inflation och 0,5% lägre utrymme för lönekostnadsökningar. Förslaget till kostnadsänkningar överstiger målnivån med 2,3 mkr vilket ger möjlighet att välja bort föreslagna åtgärder eller minskar behovet av kostnadsänkningar kommande år.

Förslagen till åtgärder är inte politiskt styrda eller förankrade. Värdering av om föreslagna åtgärder är politiskt genomförbara eller inte överläts till politiker att bedöma. Kommunchefens ledningsgrupp bedömer att föreslagna åtgärder är praktiskt genomförbara och ger beräknade resultat. Åtgärderna beskrivs mer utförligt i förvaltningschefernas avsnitt. Direktiven är i stort även uppfyllda för planåren 2022 och 2023.

Kommunchefens ledningsgrupp identifierar IFO och även äldreomsorgen som de områden där det behövs fortsatta åtgärder för att sänka kommunens kostnader. Förslaget innehåller kostnadsänkningar med 5,9 mnkr. Daglig verksamhet inom LSS föreslås sänka sina kostnader med 500 tkr. Kommunstyrelsen föreslås sänka sina kostnader med 1,8 mkr. Kultur- och utbildningsförvaltningen föreslås sänka sina kostnader med 2,8 mkr, i det förslaget ingår en minskning av antalet skolorter.

Inför budgetåret 2016 infördes ett anslag på 3,3 mkr till Kommunstyrelsen för att snabbt kunna balansera ökade kostnader beroende på flyktingmottagningen antingen inom skolan eller socialförvaltningen. Anslaget sänktes inför 2019 med 1 mkr, inför 2020 med ytterligare 1,5 mkr. I detta förslag lämnas utrymmet oförändrat på en nivå av 800 tkr.

I förslaget föreslås ett förtydligande av på vilka villkor stöd till framförallt lokalhållande föreningar ska ske, detta behöver utredas. Det finns behov av att se över taxor och principer för prissättning på flera

Förslag till hantering av planåren

Föreslagna åtgärder, främst vad gäller lokaler för barnomsorg ger årseffekt jämfört med budget 2021. Inflationstäckningen är beräknad till 1 procent (vilket är utbytbar mot 2 procent till köp av huvudverksamhet) och lönekostnadsutrymmet ligger på 2 + 0,5 procent.

Större åtgärder för att rymma verksamheten inom ram

	Ramförändring	Beskrivning
Gemensamma kostnader	-1 040	
Utredare och informationssäkerhet	-1 320	Två administrativa tjänster
	500	Ökat anslag för detaljplaner
	-420	Ökade intäkter från affärsvht och Rådahallen
	-300	Sänka kostnader för färdtjänst och konsulter mm
Förvaltningsgemensamt utbildningsanslag	500	Disponeras av KLG
Samhällsbyggnadsförv.	-250	
	-750	Minska säsongsarbetare gata/park, fastighetsskötsel
	500	Kompensation för ökade kapitalkostnader
Plan- och bygg	0	
	0	Restriktivitet
Kultur och utbildningsförvaltningen	- 4 200	
Grundskola	-2 200	Minska antalet skolor i kommunen
Förskola	-300	Minska antalet förskolemoduler
Stinsen	-200	Minskad bemanning för Stinsen
Avveckling av SFI verksamhet, Georgsgatan	-500	Lämnar lokaler på Georgsgatan
Vuxenutbildning	- 600	Minskad bemanning SFI
AME	-400	Minskad bemanning
Socialförvaltningen	-6 360	
Äldreomsorg	-4 200	Minska antalet platser med 7

IFO	-1 660	Omorganisation
Lss	-500	Dagverksamhet mm
Fördelat på alla	-5 653	En del avvikelser mot direktiv
	-2 255	Ingen inflationsuppräknig
	750	Ökad kompensation för köp av huvudverksamhet
	-2 500	Minska löneuppräknigen med 0,5%
	-1 648	Räntekostnader täcks av ökade taxor mm
SUMMA	-16 118	

Nämnd	Ram 2020	Justeringar	Åtgärder	Ram 2021
kf	2 490	52		2 542
KsAdm	62 929	-5 732	-1 540	55 657
KsSamh	27 528	-1 468	250	26 310
Bn	2 761	73		2 834
Kun	224 022	15 862	-2 815	237 069
Sn	295 505	7 098	-6 360	296 243
Summa	615 235	15 885	-10 465	620 655

Med dessa åtgärder beräknas nettokostnaderna minska med 1% jämfört med budget 2020.

Driftsbudget

Efter att tjänstemannaförslaget presenterats för presidier och partigrupper, bereds möjlighet att inkomma med synpunkter till budgetberedningen (Ksau) den 5 maj. Samtliga nämnder ska protokollföra att budget 2021 varit uppe för diskussion.

Åtgärderna i budgetförslaget för 2021 bedöms inte räcka till för planåret 2023 vad gäller resultatet. I övrigt så förväntas de finansiella målen uppfyllas.

Resultaträkning					Kassaflödesanalys				
Belopp i Mnkr	Prognos 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023	Belopp i Mnkr	Prognos 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023
Intäkter	196,0	196,1	196,1	196,1	Periodens resultat	13,5	15,7	13,1	12,0
Kostnader	-796,6	-792,0	-803,2	-813,5	Avskrivningar	28,0	28,0	28,0	28,0
Avskrivningar	-28,0	-28,0	-28,0	-28,0	Kortfr. Skulder/fordringar	-0,3	-0,1	-0,1	-0,1
Verksamhetens nettokostnader	-628,6	-623,9	-635,1	-645,4	Löpande verksamhet	41,2	43,6	41,0	39,9
Skatteintäkter	383,2	392,3	407,2	422,8	Investeringsverksamhet	-166,9	-63,1	-60,3	-37,9
Statsbidrag & utjämning	227,1	220,2	213,1	207,8	Finansieringsverksamheten	100,0	15,0	20,0	0,0
Extra statsbidrag	12,8	5,0	5,0	5,0	- varav nyupplåning	100,0	15,0	20,0	0,0
Fastighetsavgift	22,4	25,2	25,2	25,2	- varav Inv.bidrag	0,0	0,0	0,0	0,0
Verksamhetens resultat	16,9	18,8	15,4	15,4	Periodens kassaflöde	-25,7	-4,5	0,8	2,0
Räntenetto	-3,4	-3,1	-2,3	-3,4	Likvida medel				
Resultat efter finansiella	13,5	15,7	13,1	12,0	Vid periodens början	45,9	20,2	15,7	16,5
Extraordinära poster	0,0	0,0	0,0	0,0	Vid periodens slut	20,2	15,7	16,5	18,5
Årets resultat	13,5	15,7	13,1	12,0					

Balansräkning					Avstämning finansiella mål				
Belopp i Mnkr	Prognos 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023	Belopp i Mnkr	Prognos 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023
Tillgångar					A. Investeringar ska finansieras med egna medel				
Anläggningstillgångar	753,9	789,0	821,3	831,1	Avskrivningar	28,0			
Omsättningstillgångar	84,9	80,4	81,2	83,2	Resultat	13,5			
- varav likvida medel	20,2	15,7	16,5	18,5	Investeringar inkl bidrag	-166,9			
Summa tillgångar	838,8	869,4	902,4	914,3	Mål = positiv	-125,5			
Skulder					B. Soliditeten ska vara positiv inkl. ansvarsförbindelse				
Eget kapital	296,8	312,6	325,7	337,6	Soliditet inkl ansvarsförbindelse	12,5%	14,4%	15,9%	17,6%
Avsättningar	11,7	11,6	11,5	11,4	Mål = positiv	>0	>0	>0	>0
Långfristiga skulder	392,8	407,8	427,8	427,8	C. Låneskulden ska för den skattefinansierade verksamheten ej överstiga				
Kortfristiga skulder	137,4	137,4	137,4	137,4	Långfristiga lån	381,3	396,3	416,3	416,3
Summa skulder	838,8	869,4	902,4	914,3	Varav affärsverksamhet	110,0	148,0	181,0	211,0
Pensionsskuld	191,9	186,9	181,9	176,9	Varav skattefinansierad vht.	271,3	248,3	235,3	205,3
					Antal invånare	9 210	9 110	9 010	8 910
					Låneskuld per invånare	29,5	27,3	26,1	23,0
					Mål = <10	< 10	<30	< 30	< 30
					D. Resultatet ska minst uppgå till 2 % av intäkterna från skatter och bidra				
					Resultat	2,1%	2,4%	2,0%	1,8%
					Mål	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%

I ovanstående resultaträkning är 2022 – 2023 års budgetramar schablonuppräknad med 1 % löpande kostnader och personalkostnaderna 2,5 %. Resultatmålet för perioden är satt till 2 %.

Vision, Nämndplan, Verksamhetsplan

Visionen pekar ut riktningen för Melleruds kommun

Kommunfullmäktige har antagit en vision för Melleruds kommun. Visionen återfinns i slutet av dokumentet. Visionen gäller tills Kommunfullmäktige beslutar något annat, visionen innehåller fem inriktningsmål:

- alltid sätta medborgaren i centrum
- vara en offensiv kommun, som står för nytänkande, och som uppmuntrar till och stödjer kreativitet
- erbjuda god livskvalitet
- prioritera barnfamiljer och ungdomar
- erbjuda företag gynnsamma förutsättningar för etablering och tillväxt

Enligt den nya styr och ledningsplanen så ska kommunfullmäktige pröva visionen och anta kommunfullmäktige mål för innevarande mandatperiod och för första året i det näst kommande. Nämnderna ska sedan under hösten besluta om nämnds specifika mål baserat på kommunfullmäktige målen.

Utifrån dessa nämnds specifika mål har nämnderna beslutat om mål för sin verksamhet, verksamhetsmål kan förändras varje budgetår och måluppfyllelsen stäms av vid delårsbokslut och bokslut. Eftersom Kommunfullmäktiges nämnds specifika mål gäller i fyra år så kan en total avstämning först göras i samband med årsredovisning efter sista året i mandatperioden.

Verksamhetsmålen ska tillsammans med kommunens finansiella mål leda fram till god ekonomisk hushållning.

Kommunfullmäktiges styrning genom Nämndplanen

Kommunfullmäktige har det övergripande ansvaret i målarbetet.

Nämndplanen är ett samlingsdokument som i huvudsak är en uppdragsbeskrivning till respektive nämnd. Nämnderna får i uppdrag att ge förslag på mål men det är kommunfullmäktige som fastställer dem. På detta sätt involveras respektive nämnd med sin specialkompetens men det är fortfarande kommunfullmäktige som äger frågan. Varje respektive Nämndplan ska innehålla mål, anvisningar, direktiv samt budget för nämnden.

Nämnden beskriver en budget som anger vad som ska åstadkommas, när i tiden det ska ske och hur resurserna ska fördelas. Den ska ange tydliga, mätbara och målsatta indikatorer för de verksamheter som nämnden ansvarar för. Det måste tydligt framgå vad som fordras för att man ska ha uppfyllt målen och hur uppföljningen ska ske. Budgeten ligger till grund för verksamhetsplanerna och detaljbudgeten.

Nämndens styrning genom en verksamhetsplan

Verksamheten erhåller sitt uppdrag genom en verksamhetsplan som talar om vad politikerna vill ha utfört. Verksamhetsplanen beskriver uppdraget genom verksamhetsmål.

Nämnden styr med verksamhetsmål. I nämndernas verksamhetsmål har politikerna översatt kommunfullmäktiges inriktningsmål till sin verksamhet. Nämnderna konkretiserar helt enkelt de prioriterade målen genom att bryta ned dem så att de blir tydligare för den egna verksamheten. Förvaltningen får i uppdrag att ta fram verksamhetsmål men det är nämnderna som fastställer dem

Investeringsbudget

Låneskulden ökar med 35 mnkr perioden 2021 - 23 och uppgår därefter till 416 mnkr, 205 mnkr avser skattefinansierad verksamhet och 211 mnkr avgiftsfinansierad verksamhet. Investeringsbudgeten behöver ses över i en särskild ordning utifrån de nyligen beslutade riktlinjerna. Ingen investering har rätt att påbörjas utan igångsättningstillstånd från ansvarig nämnd. Förslaget nedan ligger inom ram för de finansiella målen.

Objekt	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
Övergripande	900 000	900 000	300 000	300 000	300 000
Tekniska övergripande	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000
Torg/Parker	600 000	600 000			
Rådahallen	0	0	0	0	0
Gatu och parkverksamhet	9 775 000	6 400 000	6 400 000	5 900 000	5 900 000
100 Nya eller utbyte komponenter	400 000	400 000	400 000	400 000	400 000
Ny lekplats vid Ängenäs	700 000				
Uppdatering av lekplatser	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000
Tillgänglighetsanpassningar	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Reinvestering asfalt	4 200 000	4 200 000	4 200 000	4 200 000	4 200 000
Expl Utbyggnad Sapphult	1 000 000				
Utbyte Gatubelysning	500 000	500 000	500 000		
Inmätningstrustning	175 000				
Medfinansiering mötesfickor, östra ind.c	1 500 000				
Förråd och Service	900 000	200 000	200 000	200 000	200 000
Nya eller utbyte komponenter	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000
Elljusspår belysning	500 000				
Sopvals till L60	200 000				
Kostverksamhet	370 000	270 000	150 000	100 000	100 000
Stekbord Åsebro		70 000			
Diskmaskin Ymer	50 000				
Diskmaskin Fagerlid		50 000			
Kokgryta Skållerud	150 000				
Ugn Karolinereskolan		150 000			
Köttbullemaskin	50 000				
Stolar Nordalskolan	120 000				
Kyl/frys Åsebro			50 000		
Övrig utrustning			100 000	100 000	100 000
Lokalvårdsverksamhet	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
Övriga Maskiner	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
Fastighetsverksamhet	11 150 000	17 500 000	1 900 000	1 500 000	1 500 000
Nya eller utbyte komponenter	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Lyftning av Magasinsgatan	750 000				
Bryggor Sunnanå, utbyte	400 000		400 000		
Rådavallen, friidrott	1 500 000				
Ny entré kommunhus		5 000 000			
Bergs sjukhem, projektering					
Ombyggnad Bergs korttids	1 000 000				
23	6 000 000	11 000 000			
Socialnämnden	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000
Inventarier	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000
Byggnadsnämnden	0	0	0	0	0
Primärkarta					
Kultur- och utbildningsnämnden	1 300 000	1 300 000	1 300 000	1 300 000	1 300 000
Datorer -inventarier IKT	800 000	800 000	800 000	800 000	800 000
Skolmöbler	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000
SUMMA skattefinansierad verksamhet	24 795 000	26 970 000	10 650 000	9 700 000	9 700 000

Objekt	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
VA-verksamhet	33 650 000	26 950 000	29 650 000	27 800 000	31 450 000
Nya eller utbyte komponenter	1 850 000	1 850 000	1 850 000	1 850 000	1 850 000
#### Sanering ovidkommande vatten ledning	15 300 000	15 100 000	6 800 000	5 200 000	13 100 000
överföringsledning	1 000 000				
Vattenverk					
ledn.	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Backa-Sällsäter verksamhetsomr.	1 500 000				
Köpmannebro			12 000 000	12 000 000	12 000 000
Östra Järn			7 000 000	7 000 000	1 000 000
Dagvattenanläggningar	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000
Vita- Mellerud	1 000 000	6 000 000	4 000 000		
Anolfsbyn-Åsensbruk	500 000	6 000 000			
Sverkersbyn-Dals Rostock				250 000	2 000 000
Upperud VA ledning intäkter		-3 000 000	-3 000 000		
Backa-Sällsäter intäkter		-500 000	-500 000		
Renhållning	4 550 000	4 250 000	250 000	250 000	250 000
Nya eller utbyte komponenter	250 000	250 000	250 000	250 000	250 000
Nya flak, återvinningsmaterial	300 000				
Utredning Kretsloppspark	4 000 000	4 000 000			
Fjärrvärme	100 000	2 100 000	100 000	100 000	100 000
Nya eller utbyte komponenter	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
Panna Kroppefjäll		2 000 000			
Oförtsett/Ej fördelat					
SUMMA taxefinansierad verksamhet	38 300 000	33 300 000	30 000 000	28 150 000	31 800 000
TOTALSUMMA	63 095 000	60 270 000	40 650 000	37 850 000	41 500 000
Varav nya eller utbyte komponenter	8 500 000	8 500 000	8 500 000	8 500 000	8 500 000

Förslag till beslut

Beslut

Antagande av budgethandlingen omfattar även nedanstående förslag till beslut.

Finansiella mål i syfte att uppnå en god ekonomisk hushållning

- Soliditeten ska inklusive ansvarsförbindelser vara oförändrad eller öka.**
Soliditeten beräknas genom att ställa eget kapital minus ansvarsförbindelsen i förhållande till tillgångarna.
- Låneskulden ska för den skattefinansierade verksamheten ej överstiga 30 tkr/inv.** Ökar antalet invånare så ökar återbetalningsförmågan och skulden kan öka, eller omvänt.
- Resultatet ska minst uppgå till 2 % av intäkterna från skatter och bidrag.**
Resultatet ska inflationssäkra eget kapital samt ge utrymme för viss egenfinansiering av investeringar.

Till grund för beslutet ligger kommunens syn på att innevarande generation ska stå för sin service och inte belasta kommande generationer med kostnad eller åtaganden.

De finansiella målen, generationsprincipen och kommunens verksamhetsmål utgör sammantaget kommunens definition av "God ekonomisk hushållning".

Skattesats

För 2021 fastställs skattesatsen till 22:60 kronor per skattekrona.

Borgensram och låneram

Borgensram för AB Melleruds Bostäders låneförpliktelser uppgår till 190 mkr.
Kommunens låneram 2021 utökas med 15 mkr och beräknas därefter uppgå till 396 mkr.

Gemensam verksamhet

Nuläge

Under 2020 har en tillväxtchef och ny ekonomichef rekryterats, båda tillträder under året. I skrivande stund pågår även avslut av samt rekrytering av ny kommunchef. Två tjänster är vakanta: en utredare/verksamhetsutvecklare och en informationssäkerhetssamordnare.

Förslag

För att få en budget i balans inom kommunstyrelseförvaltningen och tillväxtenheten föreslås:

- neddragning med 2.0 årsarbetare. Den ena tjänsten som utredare/verksamhetsutvecklare, den andra som informationssäkerhetssamordnare.
- ökade intäkter från affärsverksamheten och Rådahallen.
- sänkta tjänster för färdtjänst och konsulter med mera.

Till detta kommer en ökad kostnader för detaljplaner och ett förvaltningsgemensamt utbildningsanslag.

Konsekvenser av förslagen

Neddragning 2.0 årsarbetare

Tjänsten som utredare/verksamhetsutvecklare är vakant sedan årsskiftet 2019/2020. En ambition var göra om tjänsten till kombinerad utredare och jurist. Om tjänsten tas bort kommer det att finnas betydligt mindre kapacitet att genomföra utredningar. I dagsläget finns kapacitet att utreda medborgarförslag och motioner. Konsekvensen blir att det inte finns kapacitet att genomföra mer omfattande allmänna kommunala utredningar, ej heller möjlighet att bistå andra förvaltningar med nämnder vid utredningar. Kommundata kommer inte heller att kunna läggas upp på hemsidan. Istället kommer dessa tjänster att få köpas in av konsulter.

När det gäller neddragning av tjänsten som informationssäkerhetssamordnare är konsekvensen inte större påverkan mot dagens situation. Kommunen kommer fortsatt ha låg förmåga att hantera, stödja verksamheterna och följa upp informationssäkerheten i sin helhet. Verksamheterna kommer fortsatt få utdragna processer när det kommer till att gå in i nya avtal där behandling av kommuninformation/data ingår. Då bedömningen av informationssäkerheten, PuB-avtal m.m. kommer ta längre tid. Mer ansvar för detta läggs direkt ute på ansvarig chef och verksamheten som helhet.

En annan konsekvens är också att då delar av arbetet läggs på enhetschefen för digital service kommer annan verksamhet som utbildning och användarstöd samt digitaliseringsarbetet också påverkas negativt. Risker som borttagning av tjänsten innebär är att vi i förlängningen kan hamna i en situation där vi läcker sekretessbelagda uppgifter eller behandlar data felaktigt så att anställd personal riskerar straff eller kommunen åläggs vite upp till 20 miljoner.

Ökade intäkter från affärsverksamheten och Rådahallen

Rådahallen har legat kvar på samma inträdesavgifter sedan flera år tillbaka. En jämförelse har gjorts mellan kommuner i vårt närområde och Melleruds kommuns avgifter ligger väsentligt lägre. Det finns därför gott utrymme att göra en mindre justering av inträdet. Det det handlar om är cirka en tia.

Sänkta tjänster för färdtjänst och konsulter m.m.

En jämförelse har gjorts avseende tillstånd och resor inom färdtjänsten mellan 2018 och 2019. Det är möjligt att minska budget och bibehålla jämn god kvalitet.

Konsekvensen av att dra ner på konsultstöd kopplat de utvecklingsarbeten som görs blir att möjligheten till att stödja verksamheterna i deras utvecklingsarbeten blir lika med noll. Vid behov av mer filyta, nya servrar m m kommer direkt behöva faktureras respektive verksamhet, detta gäller även vid uppgraderingar av programvaror m m (något som sker vid ett flertal tillfällen varje år). Kostnaderna kommer därmed stiga ut i verksamheterna.

Konsekvensen av att dra ner på konsultstöd kopplat de utvecklingsarbeten som görs blir att möjligheten till att stödja verksamheterna i deras utvecklingsarbeten blir lika med noll. Vid behov av mer filyta, nya servrar m m kommer direkt behöva faktureras respektive verksamhet, detta gäller även vid uppgraderingar av programvaror m m (något som sker vid ett flertal tillfällen varje år). Kostnaderna kommer därmed stiga ut i verksamheterna.

Risker som neddragningen innebär är att mycket av det digitaliseringsarbete som kommunen sagt sig vilja satsa på kommer inte gå att genomföra. Framför allt handlar det om att det inte finns utrymme för förvaltning av de investeringar som kanske möjliggörs av andra medel.

Detaljplaner och förvaltningsgemensamt utbildningsanslag

Positivt utrymme skapas för detaljplanearbete. Medel omfördelas inom förvaltningen för att tillskapa centrala medel för utbildningar för samtliga förvaltningar.

Socialförvaltningen

Socialnämndens budget har räknats upp enligt föreslagna schabloner för löner och priser. Utökade åtaganden och följande kostnadsökningar 2020 och 2021 har i detta förslag i möjligaste mån finansierats inom den befintliga verksamheten.

Nuläge

Prognosen för 2020 pekar på ett underskott på cirka 13 mnkr. Underskottet kommer från kostnaden ekonomiskt bistånd som tidigare till viss del finansierats genom "flyktingpåsen" likväl som ett underskott gällande familjehemsplacerade barn via konsulentstödda familjehem inom verksamheten för Individ och familjeomsorgen – IFO samt kostnader för köpt vård missbruksstöd – IFO. Puckelkostnader, halvårshyra för Ängenäs ca 3,3 mnkr ersätts av kommunstyrelsen. Vård och omsorg samt Stöd och service bedöms ha en budget i balans 2020.

Socialnämnden beslutade att ge Socialförvaltningen i uppdrag att arbeta för en verksamhet med budget i balans 2020 utifrån följande aktiviteter kring besparingar:

• Konvertera konsulentstödda familjehem till arvoderade (6 st.)	- 3 873 000: -
• Missbruksvård, samarbete IFO - Stöd och service	- 1 000 000: -
• Familjebehandlare (finansiering via tillväxtverket)	- 1 350 000: -
• Stöd till anhöriga (använda interna resurser)	- 339 000: -
• Chef i beredskap	- 250 000: -
• Konvertering av SSK à USK	- 215 000: -
• Neddragning av tjänst Öppenvård, beroendebehandlare	- 500 000: -
Totalt	7 527 000: -

Nyläge 2021

Flera punkter ovan har Socialförvaltningen påbörjat arbetet med under 2019 samt pågår under 2020. För att kunna komma till en ännu mer stabil budget i balans under 2021 har Socialförvaltningen följande förslag för kostnadsreduceringar:

• Minska antalet korttidsplatser	2 700 000:-
• Minska somatikplatser med 3 st på SÄBO	1 500 000:-
• Lokalöversyn Älvan	60 000:-
• Minska timvikarier inom Sektor Stöd och Service	180 000:-
• Daglig verksamhet minskar personal med 50 % på Fryken	260 000:-
• Minska med en buss i daglig verksamhet och se över transporter	55 000:-
• Samverkan mellan Familjebehandling och Stödboende	1 000 000:-
Totalt:	5 755 000:-

Konsekvenser av förslag, budget i balans 2021:

Korttidsplatser: 11 korttidsplatser somatik (tidigare 16), samt 4 (tidigare 3) på demens. Totalt 15 istället för 19. Minskning 4 platser:

- Antagandet att en korttidsplats kostar 1900 kr/dygn)
- Denna besparing ska vägas mot ökade kostnader i hemvård, vilken kan variera beroende på bland annat vårdbehov och resväg till vårdtagare.

Färre somatiska platser på Särskilt boende: Sänka antalet somatiska platser med 3 st.

- Beräkning baserad på Fagerlids kostnad om 513 tkr per år

Lokalöversyn Älvan

- Baserat på om hemvårdens lokaler sägs upp på Älvan

Minska timvikarier inom Sektor Stöd och Service

- Besparingen är beräknad på;

- Minskning av 2 arbetsdagar per årsarbetare (14,8 timmar, baserad på 37-timmars-veckor)
- Timlön 140 kr
- Semesterersättning 14,88 %
- Sociala avgifter 39,17 %
- Totalt antal berörda årsarbetare 56,92, fördelat enligt nedan.
 - Gården årsarbetare 9,97
 - Trygghetsboende 3,55 årsarbetare
 - Stjärnan 2,9 årsarbetare
 - Linnégatan 4,73
 - Långgatan 5,67
 - Karolinen 7,4
 - PD 7,22
 - Vallmogatan 5,05
 - Magasinsgatan 5,05
 - Rostocksgatan 5,38

Daglig verksamhet minskar personal på Fryken

- Baserad på halvtidstjänst Fryken Budget 2020

Minska med en buss i daglig verksamhet och se över transporter

- 2 bussar; kostnad 2019 var; totalt ca 111 tkr
- 50 % tjänst används idag
- Färdtjänst istället?

Samverkan mellan Familjebehandling och Stödboende

- Stödboendet för ensamkommande minskar sin verksamhet och personalen kan användas inom Öppenvård för familjebehandling. Det som krävs för detta förslag är en mindre utbildningsinsats.

Jag bedömer att med ovanstående åtgärder kan förvaltningen till viss del inom ram fullfölja sitt uppdrag i enlighet med lagstiftning och till den omfattning som beskrivs ovan. Samtliga åtgärder kräver att risk- och konsekvensanalyser genomförs.

Malin Johansson

Förvaltningschef

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Samhällsbyggnadsförvaltningens budget har räknats upp enligt föreslagna schabloner för löner och priser.

Nuläge

Prognosen för 2020 pekar på en budget i balans. Osäkerheten idag är att man saknar uppföljning eftersom ett fungerande ekonomisystem saknas.

Arbete pågår med att helt omstrukturera vår förrådsverksamhet. Personal har omplacerats och ett helhetsgrepp har tagits kring denna verksamhet. I övrigt rullar samtliga verksamheter på med många projekt igång. Här vill jag ännu en gång trycka på vikten av att det finns en finansiering klar vid igångstartandet av ett investeringsprojekt. Denna summa beräknas till 500 tkr. för 2021 vilket bör avsättas som utrymme så att man löpande kan bevilja dessa i samband med att man beviljar startbesked för investeringsprojekt under 2020.

Inför 2021 har vi gjort följande besparingar:

- Indragning av två säsongsanställda vid parkenheten. Detta kan vi göra då vi inte längre utför yttre skötsel åt Mellbo. Detta kommer inte att påverka kvalitén på kommunens grönytor. Totalt 450 tkr.
- Minskad fastighetsskötsel med 300 tkr. Eftersom vi idag har egna snickare så kan vi utföra tjänster på ett effektivare sätt. Därför kan vi dra ner denna budget.

Jag bedömer att med ovanstående åtgärder kan förvaltningen till viss del inom ram fullfölja sitt uppdrag i enlighet med lagstiftning och till den omfattning som beskrivs ovan. Samtliga åtgärder kräver att risk- och konsekvensanalyser genomförs.

Magnus Olsson

Förvaltningschef

Kultur och utbildningsförvaltningen

PERSONALTÄTHET OLIKA VERKSAMHETER

	FÖRSKOLA BARN/ÅRSARBETARE		FRITIDS BARN/ÅRSARBETARE		GRUNDSKOLA ELEVER/LÄRARE (HELTIDSTJÄNST)		DAHLSTIERNKA GYMN. ELEVER/LÄRARE (HELTIDSTJÄNST)	
	Mellerud	Riket	Mellerud	Riket	Mellerud	Riket	Mellerud	Riket
2019	6,9	-	17,3	-	11,7	-	8,3	-
2018	5,0	5,1	16,7	20,5	9,6	11,9	9,7	11,3

Källa: 2018 Skolverkets kommunblad. Förskoleklass och grundskola är åtskilt i Skolverkets kommunblad. Pedagogisk omsorg räknas ej med i verksamheten förskola i Skolverkets kommunblad. 2019: års siffror i tabellen ovan är hämtade från bokslut.

Prognostiserat barn/elev antal

Antal barn, ej asyl – prognos 2020-03-25

	Budget 2019	Budget 2020	Nuläge 200325	Prognos 21
Förskola	476	486	449	431
Pedagogisk omsorg	12	11	7	-

Antalet asylsökande barn som är aktuella för förskolan har minskat något under det senaste året.

Antal barn, ej asyl – prognos 20-03-25

Fritidshem	Åsen	Karoliner	Nordal	Fagerlid	Åsebro	Total
2021	28	86	90	63	53	361
2020	32	85	96	64	55	332
2019	36	100	116	89	41	369

Fritidshemmen ökar sin verksamhet 2021.

Grundskola Antal elever, ej asyl – prognos 20-03-25

År	Råda	Åsen	Dals-Rostock	Nordal	Mellerud Södra	Åsebro	Summa
2019	284	64	139	289	95	78	948
2020	260	65	155	312	107	88	986
2021	288	61	156	312	103	88	986
2022	318	58	156	310	94	93	1028
2023	326	56	158	314	94	96	1043
2024	317	53	156	318	93	93	1029

Några tecken på en elevminskning framöver kan inte ses. Troliga orsaker är att anhörighetsinvandringen ökat under det senaste året, vilket påverkar elevprognosens exakthet. Andelen asylelever minskar då många får uppehållstillstånd och då definieras som svenska elever. Antalet elever med annat modersmål ökar och utgör cirka 36 % av elevgruppen i grundskolan.

Särskolan

Särskolans elevtal prognostiseras till att bli 6 elever fler än 2020.

Gymnasiet

Antal elever, ej asyl – prognos 20-03-25

2020	317	20	123	229	35	352	143
2021	297	20	115	214	33	329	135
2022	267	20	103	192	29	296	123

Antalet gymnasieelever minskar under de närmsta åren men ökar igen 2023. Antal överåriga elever och elever med annat modersmål ökar. Av Dahlstiernskas elever går 31 % på IM programmen, de flesta på IM språk med annat modersmål. under de senaste budgetåren har kostnaderna per elev beräknats vara ungefär lika för de elever som går på Dahlstiernska gymnasiet.

Vuxenutbildningen

Mars 2020 är antalet SFI elever 99 jämfört med 140 mars 2019. Övriga vuxenstuderande är mars 2020 ,144 elever och mars 2019, 165 elever. Totalt en minskning med 62 elever. Vuxenutbildningens verksamheter har under 2019 finansierats med 6,2 mkr i budgettram och med 5,1 mkr ur kommunens flyktingpåse.

Förväntad utveckling av förvaltningens uppdrag

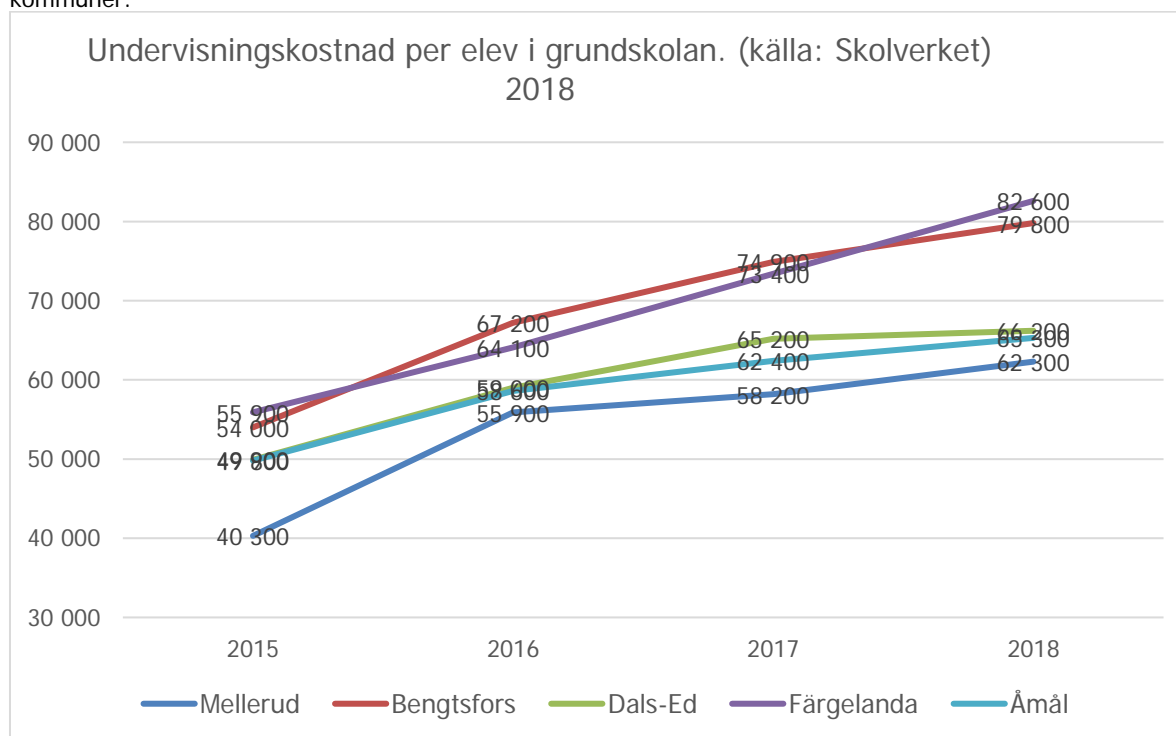
Efterfrågan på barnomsorg kommer att minska från och med 2021 vilket troligtvis medför att en av de kommunen leasade förskolemodulerna kan avvecklas. Under 2019 har asylelever, anhöriginvandring med uppehållstillstånd och EU invandringen medverkat till ett barn- och elevtal med ett oförändrat antal jämfört med tidigare år. I kommunen finns en grupp ensamkommande ungdomar på högstadiet och gymnasiet som behöver modersmålsstöd samt särskilt stöd för att klara kunskapsmålen. Denna grupp kommer också att öka andelen överåriga gymnasieelever. Dessa elever kan behöva 4–5 år på sig för att klara sina gymnasiestudier. Andelen öppet arbetslösa i Mellerud är jämförelsevis och till största del är det nyanlända som saknar sysselsättning. Flyktingmottagandet har minskat kraftigt under det senaste året vilket kommer att påverka prognosen.

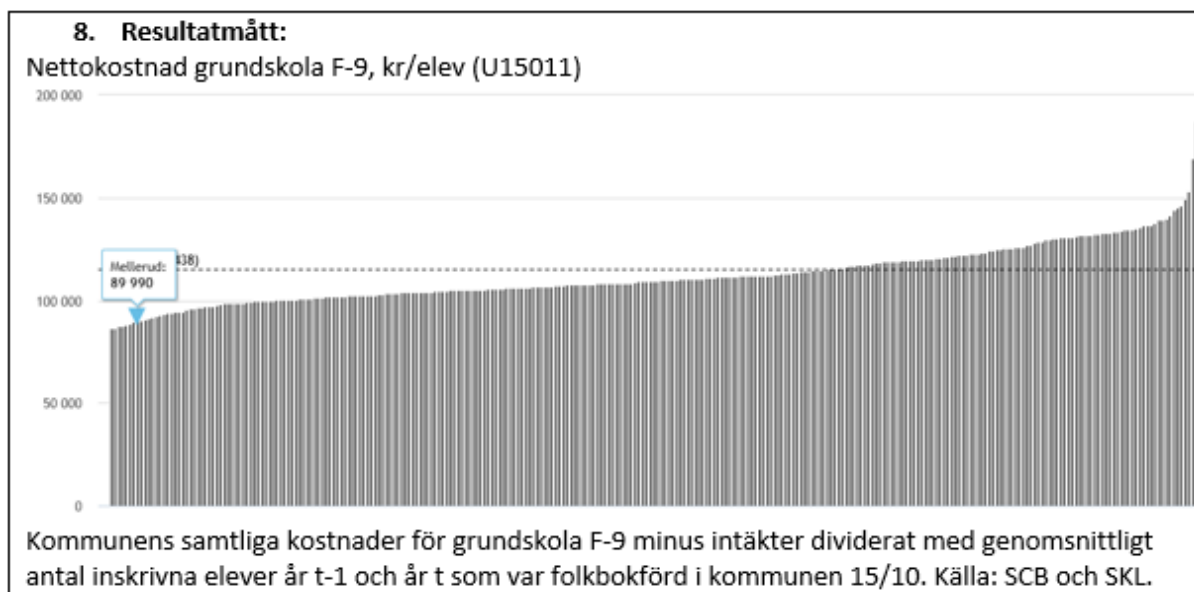
Åtgärder för att anpassa ekonomin efter budgettram:

- Kontinuerlig och löpande uppföljning av barn- och elevantal
- Samverkan kring resurser på den egna enheten, mellan enheter och verksamheter.
- Enhetscheferna följer månadsvis upp avvikelser, rapporterar till huvudmannen och gör snabba åtgärder för att komma i balans.
- Huvudmannen bevakar och söker statsbidrag för att finansiera och utveckla de olika verksamheterna i förvaltningen.

Verksamhetsanpassning till budgettram 2021

Kultur- och utbildningsförvaltningens resultat för 2019 blev -3.1 mkr. Nämnden beslutade i januari 2019 att kultur- och utbildningsförvaltningen ska genomföra kostnadssänkande åtgärder redan under 2019 med 7 mkr. I tjänstemannaförslaget 2020 fanns ett besparingsförslag på ytterligare 5 mkr. Åtgärderna som genomfördes var av typen "osthyvling" av främst resurser vilket gör att ytterligare åtgärder av samma typ är svårt att genomföra. Orsaken är att kostnaderna för denna del av kommunens verksamhet inte sticker ut i förhållande till andra kommuner:

Åtgärder vid besparingskrav Kultur- och utbildningsförvaltningen 2021

Enhet	Åtgärd	Konsekvens	Belopp
Åsens skola	Nedläggning av Åsens skola F-6	<ul style="list-style-type: none"> Minskad hyreskostnad KUN 70%: Minskad kostnad lokalvård och vaktmästare: 	781 tkr 460 tkr
		<ul style="list-style-type: none"> Minskad kostnad skolmat? Minskad merkostnad för undervisning p.g.a. skolenhetens storlek 2019: Samordningseffekt fritidsverksamhet: Övriga effekter av sammanslagning: Ev. ökad skolskjutskostnad Summa åtgärder helår: 	1,4 mkr 200 tkr 200 tkr -800 tkr 2,2 mkr
Förskolan Lunden	Borttagning av en förskole-modul	<ul style="list-style-type: none"> Avslut av leasingavtal för modul (helår) Avvecklingskostnad modul: Summa besparing: 	700 tkr -400 tkr 300 tkr
Stinsen	Minskat öppethållande, viss ideell bemanning	<ul style="list-style-type: none"> Minskad kommunal bemanning 	200 tkr
SFI	Uppsägning av SFI lokaler Georgsgatan	<ul style="list-style-type: none"> Inga hyreskostnader -21: Inga lokalvårdskostnader -21: Summa besparing: 	280 tkr 220 tkr 497 tkr
Vuxenutbildning SFI	Minskad lärartäthet	<ul style="list-style-type: none"> Minskad bemanning 	600 tkr
AME	Ökad arbetsbelastning vid ökat flyktingmottagande	<ul style="list-style-type: none"> Minskad bemanning 	400 tkr
		Minskade kostnader - totalt 2021	4,2 mkr

Analys av skolstängning

Ekonomiska effekter

Mellerud är en av 40 kommuner i Sverige som driver fler skolor än de får ersättning för i det kommunala utjämningsystemets beräknade behov. Enligt utjämningsystemets modell börjar merkostnader för kommunen vid 80 elever i årskurs F-6.

Elevpengsmodellen för grundskolan i Mellerud utgörs av ett grundbelopp som är lika för varje elev/skola. Det är genom elevpengen som alla skolor i Mellerud finansierar all sin verksamhet. Elevpengsmodellen innebär dock att skolor med få elever inte får möjligheter till ekonomiska resurser i samma utsträckning som den stora skolenheten.

En mindre skola kräver större resurser per elev för att de är små. På den stora skolenheten är undervisningsgrupperna oftast större än på den mindre skolenheten vilket skapar möjligheter för den större skolenheten till ytterligare resurser utöver grundbemanningen för undervisningen. Resurser kan vara i form av elevassistenter, resurspersonal, specialpedagoger, en större mängd och variation av läromedel såväl analoga som digitala.

På den mindre skolenheten finns samma krav att ge särskilt stöd för elever som är i behov av kompensatoriska insatser. En högre bemanning krävdes på Åsens skola för att klara undervisningen och stödinsatserna. Detta resulterade i en större budgetavvikelse 2019 på 1,4 mkr då elevpengsmodellen inte räckte för att klara de pedagogiska utmaningar som fanns och fortsatt finns på enheten.

Kultur- och utbildningsförvaltningen har genomfört lokalutredning av grundskolans lokaler i Mellerud. Lokalutredningen visar att samtliga elever på Åsens skola ryms på Nordalsskolan fr.o.m. läsåret 21/22. Under flera år har kommunen haft en stor elevökning som under föregående läsår avstannat. Nordalsskolan har i två omgångar utökats med fyra klassrum. Enligt förvaltningens elevprognos kommer elevantalet minska på Nordalsskolan och Åsens skola de närmaste åren. Inom de närmaste fem åren kommer elevantalet på Åsens skola vara drygt 40 elever mot nuvarande 62 elever enligt prognosen.

Pedagogiska effekter

På en större skola blir också elever i behov av stöd i olika former mindre ensamma om sin problematik eftersom det sannolikt finns flera med liknande behov. På samma sätt som när det gäller lärare är det lättare att rekrytera elevhälsopersonal till en större enhet, vilket också bidrar till ökad likvärdighet och bättre förutsättningar för eleverna att nå målen.

Mindre skolor har även visat sig svåra att rekrytera personal till då nyutexaminerade lärare helst väljer större skolor med möjlighet till ett större kollegialt utbyte. Svårigheten att rekrytera behörig personal gör även att barn och elevers rätt till en likvärdig utbildning kan komma att påverkas negativt och då främst hos barn och elever som är i behov av kompensatoriska insatser.

Enligt rektorn på Åsens skola har elever som är berättigade till särskilt stöd ökat markant under de senaste åren. Tyvärr har man sett att kunskapsresultaten sjunkit över tid, trots stor kompetens hos personalen. När många elever i behov av särskilt stöd samlas på samma ställe uppstår en situation där det gruppdynamiska lärandet får stryka på foten. Grupper med många elever i behov av särskilt stöd minskar möjligheten till lärande mellan elever, vilket är en viktig del i alla lärandeprocesser. Om dessa elever fick möjlighet att vara i en miljö med fler elever med olika förmågor och större dynamik i gruppen, skulle kanske en mer positiv utveckling ske.

Fördröjning av de ekonomiska effekterna vid verksamhetsanpassning.

Kommunen använder sig av en modell där den verksamhet som lämnar en lokal efter verksamhetsanpassning får fortsatt betala en tredjedel av hyreskostnaden tills en ny verksamhet har flyttat in i lokalerna. I Kultur och utbildningsnämndens fall innebär denna modell att den ekonomiska effekten fördröjs eller till del uteblir och måste kompenseras med ytterligare åtgärder.

Risker, konsekvenser och åtgärder för att nå en budget i balans 2020

Förslag till åtgärd för en budget i balans	Risk/konsekvens	Grad av risk	Åtgärder	Resurs	Ansvarig
Nedläggning av Åsens skola	Barn får åka buss till skolan	Mindre	Optimera busslinjer	Konsult företag	Förv. KUN
	Omplacering av personal	Mindre	Utvecklings-samtal	HR Företags hälsa	Förv. KUN
	Risk för en ökad utflyttning i Åsensbruk	Allvarlig			KS
En förskoleavd. På Lunden avvecklas	Färre förskoleplatser att tillgå vid befolkningstillväxt	Medel			Förv. KUN
	Omplacering av personal	Mindre	Utvecklings-samtal, förhandling	HR Företags hälsa	Förv. KUN
Stinsen	Minskat öppethållande kan öka utanförskapet bland unga.	Mindre	Samarbete med föreningar.	Förenings livet	Förv.
SFI	Färre utbildnings platser att tillgå om behovet ökar	Mindre	Anställa om behovet ökar	Rektor, förvaltning	Förv. KUN
SFI	Ökad arbetsbelastning om flyktingmottagandet ökar .	Mindre	Anpassning efter elevantalet	HR, företagshälsa	Förv.
AME	Personal Neddragning, Ökad arbetsbelastning	Mindre	Befintlig personal används mer i projekten.	rektor, förvaltning	Förv.
	Fördröjd ekonomisk effekt vid neddragen verksamhet	Mindre	Sälja fastigheter alt. hyr ut		KS

Jag bedömer att med ovanstående åtgärder kan förvaltningen uppfylla sitt uppdrag i enlighet med lagar och förordningar. Åtgärderna kan i vissa fall påverka verksamheternas kvalitet och måluppfyllelse. Samtliga åtgärder kräver att risk- och konsekvensanalyser genomförs i berörda verksamheter.

Anders Pettersson
Kultur- och utbildningschef
Mellerud